

ZADOLŽEVANJE OBČIN

Predstavitev revizijskega poročila

9. junij 2009

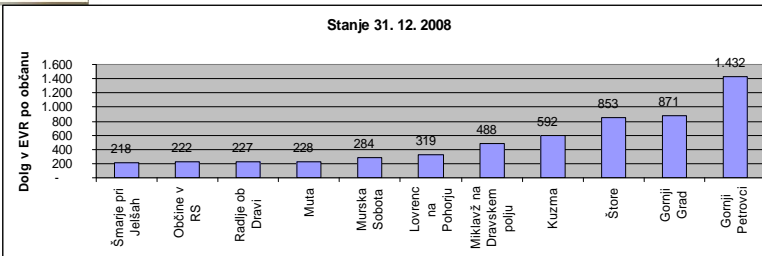
Delež dolga občin v javnem dolgu

Leto	Občina	JS na ravni občine	Skupaj
2003	0,8	1,0	1,8
2004	0,9	0,8	1,7
2005	1,0	0,8	1,8
2006	1,1	0,7	1,8
2007	1,3	1,3	2,6

Delež javnega dolga občin v celotnem javnem dolgu je zanemarljiv in znaša 2,6 %.

Opazen pa je trend zmerne naraščanja deleža občinskega dolga v javnem dolgu, ki pa je bil tudi 31. 12. 2007 zanemarljiv.

Stanje dolga občin na prebivalca

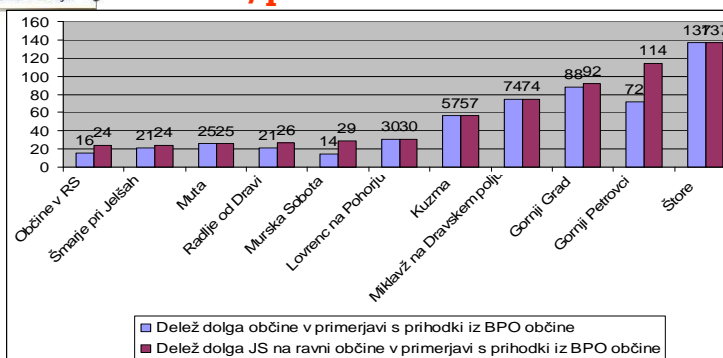
1) Največ po stanju 31. 12 2008 zaradi zadolžitve občine dolguje občan Gornjih Petrovcev in sicer skoraj 1432 evrov ali 6,5x več kot dolguje v povprečju zaradi dolga občine prebivalec Slovenije (222 evrov).

2) Le v eni občini od 10 (Šmarje pri Jelšah) občan dolguje manj, kot dolguje v povprečju zaradi dolga občine prebivalec Slovenije (222 evrov).

3) ZA PRIMERJAVO: MOL – 624 evrov na občana
 Občine v RS: 31.12. 2006 - 137...Leto 2007 – 170 in leto 2008...222 evr na občana (Revizijsko poročilo, str. 27)

OPAZORILO: možne so razlike v podatkih zaradi blagovnih kreditov

Stanje dolga 31. 12. 2008 /prihodkih BPO 2008

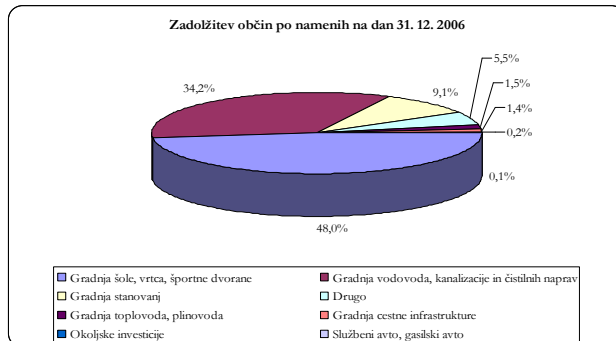
Primerjava predstavlja grobo oceno, koliko proračuna občine predstavlja stanje dolga občine (modri stolpec) in stanje dolga javnega sektorja na ravni občine na 31. 12. 2008 (rdeči stolpec).

V Občini Štore stanje dolga občine in javnega sektorja na ravni občine po naši oceni presega proračun občine.

Le ena občina (Murska Sobota) ima nižje stanje dolga kot znaša povprečje v RS in enako stanje dolga javnega sektorja na ravni občine, kot je povprečje v RS.

MOL – dolg občine 37 % proračuna, dolg javnega sektorja na ravni občine 106 % proračuna

Zadolžitev občin po namenih

Nameni zadolžitve:

- osnovne šole (vpliv 9 letne OŠ)
- vrtci
- osnovna infrastruktura (vodovod, kanalizacija)

Razlogi, ki vodijo v zadolževanje

Med revizijo in na regionalnih posvetih so nas občine opozorile na, po njihovem mnenju, dva pereča problema:

- 1) država z zakonodajo spremeni standarde, finančno breme pa nosijo občine
 - primer 1...9 letna OŠ... potrebe po širitvi, rekonstrukciji ali novogradnjah OŠ
 - primer 2...drugi otrok brezplačno v vrtcu...večji izdatki občine za regresiranje razlike v ceni + prostorska stiska in iskanje rešitev v novih investicijah, postavitvi zabojnikov...
- 2) Majhne občine so ob nastanku brez osnovne infrastrukture: kanalizacija, vodovod...in po njihovem mnenju jim država iz proračuna ne zagotavlja zakonsko predpisanega deleža sofinanciranja (problem je v reviziji izpostavila Občina Gornji Petrovci)

RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE		SPREMEMBE ZAKONODAJE		
	Do 2005	2005 - 2008	od 2008	
Limit zadolžitve:				
- stanje	10 %	20 %	-----	
- odplačilo	3%	5% + 3 %	8%	
Leasingi	ne štejejo v limit	štejejo v limit	štejejo v limit	
Blagovni krediti	ne štejejo v limit	štejejo v limit	štejejo v limit	
Poroštva	štejejo v limit	štejejo v limit	štejejo v limit	
Soglasja	štejejo v limit	štejejo v limit	ne štejejo v limit	

Limit 8 % pomeni, da je stanje zadolžitve občine odvisno od obdobja najetja posojila.
Po oceni RSRS se občina pri zadolžitvi za 20 let približa zadolženosti v višini enega občinskega proračuna.

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE		Povečanje zadolženost občin v 2008		
	31. 12. 2007 mio evr	zadolžitev v 2008 mio evr	31.12. 2008 mio evr	Indeks (08/07)
Občine:				
-SLO	192	104	296	154
-MOL	42	48	90	214
mol/slo v %	22 %	46 %	30 %	136
JS občine				
-SLO	152	5	157	103
-MOL	60	18	78	130
mol/slo v %	39 %		50 %	128
SKUPAJ				
-SLO	344	109	453	132
-MOL	102	66	168	164
mol slo v %	30 %	60 %	37 %	123

V letu 2008 izstopa povečanje skupne zadolžitve občin za 104 mio evrov ali za kar 54 %. Skoraj polovico tega dolga je prispevala MOL, ki je svoj dolg povečala za 48 mio evrov ali za 124 %.

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

Zadolžitev v 2008

1) NOVA ZADOLŽITEV OBČIN V LETU 2008

104 mio evrov ali 5,6 % prihodkov leta 2008...ni več limitov

2) ODPLAČILO DOLGA 2008 (brez poroštev)

23,4 mio evrov ali 1,4 % prihodkov leta 2008 (znižanih za sredstva EU in transfere iz državnega proračuna za investicije in donacije)...
"rezerva" do 8% ??? toda – nimamo podatkov o poroštvih

za primerjavo – MOL...4,8 % (10,5 mio evrov) prihodkov (limit 8% ali 17,3 mio evrov)...v MOL je izkoriščenega 60 % zadolžitvenega potenciala (stanje na dan 31. 12. 2008)

3) STANJE ZADOLŽENOSTI NA 31. 12. 2008

44 občin po podatkih MF na 31. 12. 2008 ni zadolženih, toda v 12 primerih so poročale o zadolženosti drugih pravnih oseb javnega sektorja občine, kar pomeni, da je

le 32 občin (ali 15 %) nezadolženih (med njimi 7 "najmlajših" občin)

(v podatkih manjkajo tudi blagovni krediti in zadolžitve v letu 2009, kar pomeni, da je končna številka verjetno nižja)

Zadolževanje in EU sredstva

1) ZFO-1...dopušča likvidnostno in dolgoročno zadolžitev za projekte EU:

- v višini odobrenih sredstev
- do prejema teh sredstev

2) POSLEDICE:

- dražitev projektov zaradi zadolžitve
- projekti za po proračunu majhne občine prevelik zalogaj
- likvidnostne težave občin (zlasti konec leta 2008)

3) Ukrepi RSRS – na regijskih posvetih smo opozorili na problem in ga izpostavili v POROČILU O REGIJSKIH POSVETIH

4) Ukrepi vlade: sprememba ZIPRS0809

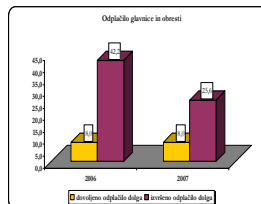
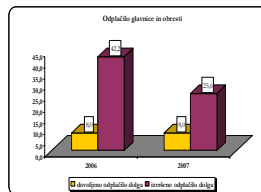
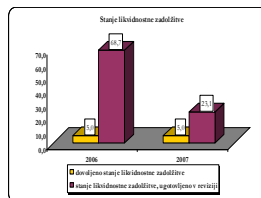
Mnenje o pravilnosti poslovanja občin glede zadolžitve

+	○	-
<p>1. Lovrenc na Pohorju</p> <p>2. Miklavž na Dravskem polju</p> <p>3. Murska Sobota</p> <p>4. Radlje</p> <p>5. Šmarje pri Jelšah</p>	<p>6. Kuzma</p> <p>7. Muta</p>	<p>8. Gornji Petrovci</p> <p>9. Gornji Grad</p> <p>10. Štore</p>

Štore – zakaj neg. mnenje?

- 1) Preseganja dovoljenega stanja ali odplačila dolga:
 - likvidnostni dolg 2006 in 2007
 - stanje dolga 2007 in 2008
 - odplačila dolga 2007 in 2008
 - 2) sklepanje pogodb o zadolžitvi, finančnem najemu in prevzemu dolga brez soglasja MF
 - 3) nezakonita poroštvena izjava (0,19 mio evr)
 - in
 - 4) neplačevanje obveznosti do dobavitelja, ki jih je upnik prodal banki
 - zato tudi
- 2003 – 2007: pet sklepov o izvršbi (2,1 mio evrov, od tega se kar 42% nanaša na posle, ki jih občina ne bi smela sklepati

!!!!ODGOVORNOST!!!!:
bivši župan (mandat 1994 – 2006)

G. Petrovci – zakaj neg. mnenje?

1) Preseganja dovoljenega stanja ali odplačila dolga:

- likvidnostni dolg 2006 in 2007
- stanje dolga 2007 in 2008
- odplačila dolga 2007 in 2008

2) sklepanje pogodb o zadolžitvi, finančnem najemu, blagovnih kreditov, prevzemov dolga brez soglasja MF

3) preseganje dovoljene višine poroštev

4) 2 nezakoniti poroštevni izjavi (1,25 mio evr)

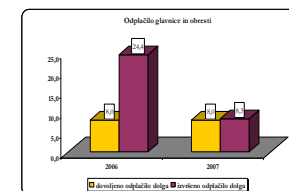
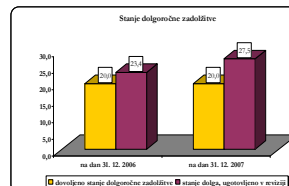
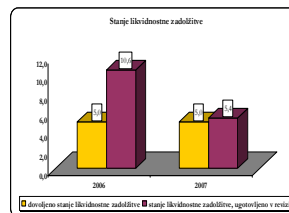
in zato tudi

2007: sklep o izvršbi (0,74 mio evrov)

!!!!ODGOVORNOST!!!!

sedanji župan (z mandatom od 1994)

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

G. Grad – zakaj neg. mnenje?

1) Preseganja dovoljenega stanja dolga 2006 in 2007

2) 9 nezakonitih poroštevni izjav (1,55 mio evr)

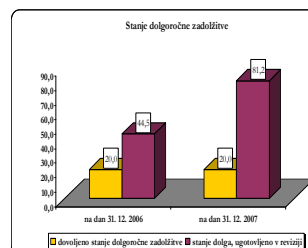
in zato tudi

2003: sklep o izvršbi (0,56 mio evrov)

!!!!ODGOVORNOST!!!!

bivši župan (mandat 1995 – 2006)

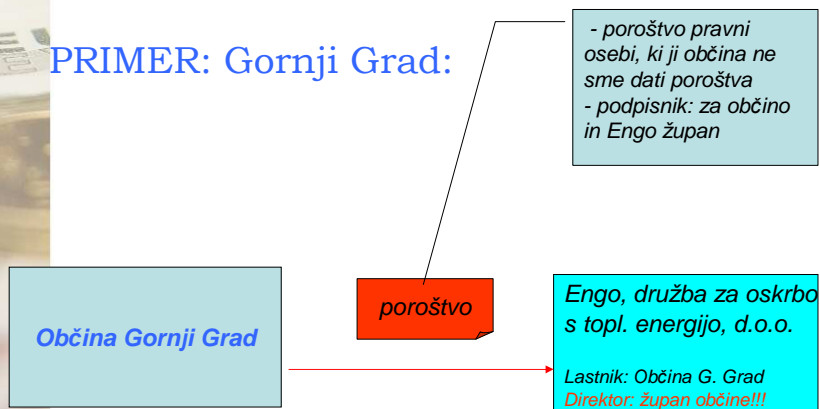
Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

ZANIMIVI PRIMERI 1- Gornji Grad

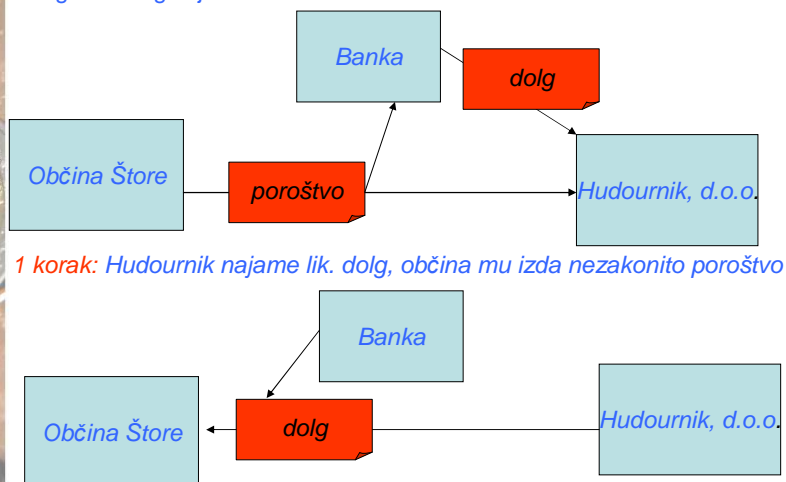
NEZAKONITA POROŠTVA – izdaja poroštev pravnim osebam, ki jim občina ne sme dati poroštev (pravne osebe zasebnega prava)

PRIMER: Gornji Grad:

ZANIMIVI PRIMERI 2 - Štore

POSREDNO ZADOLŽEVANJE – občina se likvidnostno zadolži s pomočjo pravne osebe, ki zanjo izvaja investicijo, nato pa prevzame dolg brez soglasja MF

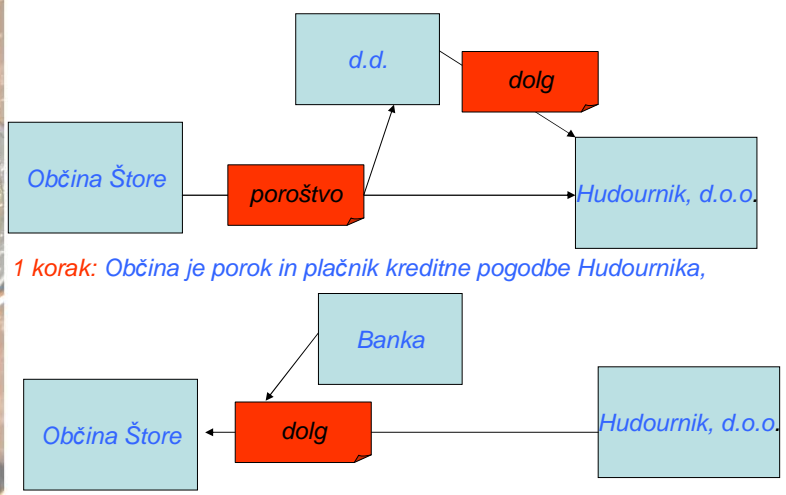

1 korak: Hudournik najame lik. dolg, občina mu izda nezakonito porošstvo

2 korak: Občina prevzame dolg, vendar ga ne odplačuje – sledi izvršba.

ZANIMIVI PRIMERI 3 - Štore

POSREDNO ZADOLŽEVANJE – občina se zadolži s pomočjo pravne osebe in prevzame dolg brez soglasja MF

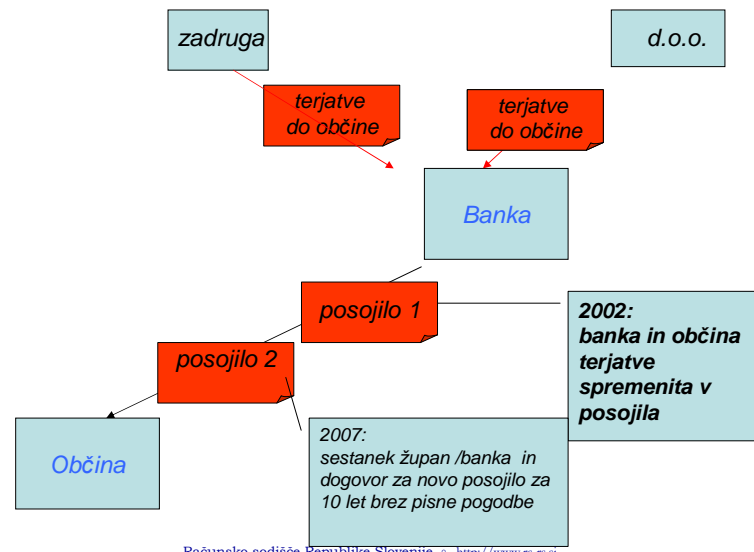

1 korak: Občina je porok in plačnik kreditne pogodbe Hudournika,

2 korak: Isti dan asignacija s katero občina prevzame dolg

ZANIMIVI PRIMERI 4 – Gornji Petrovci

POSREDNO ZADOLŽEVANJE – upnik odstopi terjatve banki

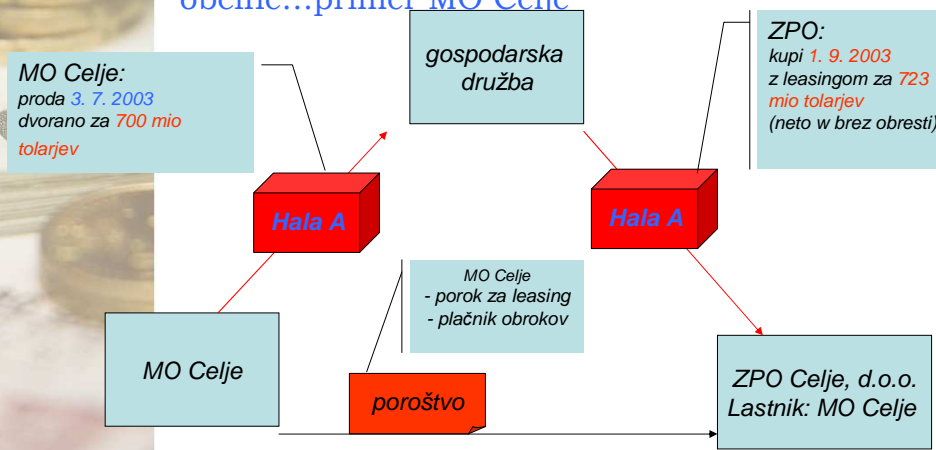

2002: banka in občina terjatve spremenita v posojila

2007: sestanek župan /banka in dogovor za novo posojilo za 10 let brez pisne pogodbe

ZANIMIVI PRIMERI 5

2.1 POSREDNO ZADOLŽEVANJE – občina se zadolži s pomočjo d.o.o. v 100% lasti občine...primer MO Celje

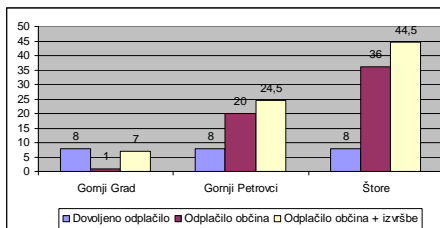
Glavne slabosti v sistemu

1. V upravni nadzor niso vključena **POROŠTVA** in **BLAGOVNI KREDITI**
2. Ustanavljanje gospodarskih družb, ki se zadolžujejo namesto občine
3. Posredna **zadolževanja** s pomočjo **izvajalcev** investicij
4. Poročanje četrtletno podatki pa pogosto **nepopolni in napačni** (register pravnih oseb JS na ravni občine ni predpisan) Ali poročajo vsi? Ali poročajo o vseh poslih? Ni zanesljivih podatkov o blagovnih kreditih!
5. Sistem poročanja ni podprt z računalniško aplikacijo (papirni obrazci, ročno vnašanje podatkov)

Štore, G. Petrovci, G. Grad - kako naprej?

1) Odplačilo dolga

Štore in G. Petrovci sta tudi po podatkih za leto 2008 prezadolženi, G. Grad ob upoštevanju izvršb na meji dovoljene zadolžitve oziroma ravno zaradi omejitve pri izvršbah verjetno niso presegle limita

2) Stanje dolga

OCENA: V Štorah stanje dolga občine presega proračun, v Gornjem Gradu in Gornjih Petrovcih pa ga skoraj dosega.

	Stanje dolga 31. 12. 2008	Prihodki BPO 2008	Stanje/prihodki
Gornji Petrovci	2.034.866,00	2.839.089,26	72
Gornji Grad	2.141.269,12	2.433.629,44	88
Štore	3.675.869,00	2.688.627,00	137

3) vse tri občine imajo še vedno izvršbe – zasežena sredstva v letih 2008 in 2009 so znašala:

	Leto 2008	% od prihodkov 2008	Leto 2009
Štore	187.072	7,0	227.058
Gornji Petrovci	53.468	1,9	34.137
Gornji Grad	53.468	4,4	88.435

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>

Posledice za odgovorne osebe

1) ZJF, ZFO in ZFO-1 – ni kazenskih določb za kršitve na področju zadolževanja za občino (v ZJF samo za posredne proračunske uporabnike)

2) Revidirane občine

Štore – kriminalisti so konec leta 2008 podali kazensko ovadbo (zloraba uradnega položaja, napeljevanja k zlorabam in ponarejanja)

- Gornji Grad – ovadbo zoper odgovorno osebo je podala občina...

3) Izkušnje RSRS

Predstavljeni primer MO Celje:

- podali smo kazensko ovadbo zaradi zlorabe uradnega položaja in uradnih pravic
- REZULTAT:** Zavrnjena ovadba – pomanjkanje utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja po 261. členu kazenskega zakonika

4) Odzivno poročilo: občine z negativnim mnenjem

Računsko sodišče Republike Slovenije • <http://www.rs-rs.si>